

KOMENTÁŘ

2. 1. 2025

Obyvatelstvo v Moravskoslezském kraji v 1.až 3. čtvrtletí 2024

Počet obyvatel Moravskoslezského kraje se v průběhu prvních devíti měsíců roku 2024 snížil o 5 730 osob na 1,183 milionu. Úbytek byl způsoben nejen převahou zemřelých nad živě narozenými (o 3 526 osob), ale také záporným saldem migrace (–2 204 osob). Ve srovnání se stejným obdobím minulého roku bylo výrazně méně živě narozených dětí a sňatků. Naopak meziročně mírně přibýlo zemřelých a rozvodů.

K 30. 9. 2024 žilo na území Moravskoslezského kraje 1 183 474 obyvatel (z toho 51,0 % žen). Počet obyvatel kraje byl na konci třetího čtvrtletí roku 2024 o 5 730 osob nižší než na jeho počátku. Úbytek obyvatel byl výsledkem jak přirozené měny, tak salda zahraniční a vnitřní migrace. Pokles celkového počtu obyvatel se týkal všech okresů Moravskoslezského kraje. Rovněž většina ostatních krajů Česka (s výjimkou Prahy, Středočeského a Jihomoravského kraje) zaznamenala úbytek počtu obyvatel. Populace celé republiky se v průběhu prvního až třetího čtvrtletí 2024 snížila o 3,3 tisíce a činila 10,897 milionu.

Tab. 1 Počet obyvatel v Moravskoslezském kraji a jeho okresech v 1. až 3. čtvrtletí 2024
(předběžné údaje)

Kraj, okresy	Stav na počátku období			Střední stav			Stav ke konci období		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Kraj celkem	1 189 204	582 407	606 797	1 185 641	580 899	604 742	1 183 474	579 976	603 498
Bruntál	89 168	44 201	44 967	88 803	44 048	44 755	88 469	43 874	44 595
Frydek-Místek	214 599	105 658	108 941	214 240	105 537	108 703	214 096	105 475	108 621
Karviná	240 831	117 759	123 072	239 622	117 208	122 414	238 778	116 802	121 976
Nový Jičín	151 781	75 052	76 729	151 463	74 907	76 556	151 396	74 887	76 509
Opava	175 239	85 539	89 700	174 817	85 344	89 473	174 579	85 250	89 329
Ostrava-město	317 586	154 198	163 388	316 696	153 855	162 841	316 156	153 688	162 468

Meziroční pokles porodnosti, který započal na počátku roku 2022, pokračoval i v roce 2024. V Moravskoslezském kraji se od ledna do září roku 2024 živě narodilo 6 581 dětí, což ve srovnání se stejným obdobím roku 2023 bylo o 783 méně (pokles o 10,6 %). Nejvíce dětí se při přepočtu na 1 000 obyvatel narodilo v okrese Opava (7,9 osoby), nejméně pak v okrese Bruntál (6,6 osoby). Krajská hodnota ukazatele činila 7,4 osoby, ve srovnání s ostatními kraji se jednalo o druhý nejslabší výsledek po Karlovarské kraji (6,1 živě narozených dětí na 1 000 obyvatel). Celkem 2 863 dětí bylo prvorozených (43,5 % všech živě narozených dětí), 2 555 druhorozených (38,8 %) a 1 163 dětí bylo pro matku již jako třetí či další dítě (17,7 %). Mimo manželství se v prvním až třetím čtvrtletí 2024 narodilo 3 276 dětí, tedy 49,8 % z živě narozených (v celém Česku to bylo 46,8 %). Nejvyšší podíl narozených mimo manželství byl již tradičně zaznamenán v okrese Bruntál (64,6 %), naopak v okrese Frydek-Místek činila hodnota tohoto podílu pouze 41,8 %.

KOMENTÁŘ

V lednu až září roku 2024 zemřelo v Moravskoslezském kraji podle předběžných výsledků 10 107 osob, což bylo o 38 osob (o 0,4 %) více než ve stejném období roku 2023. V relativním vyjádření zemřelo z 1 000 obyvatel středního stavu 11,4 osoby, což byla po Ústeckém kraji (11,5 osoby) druhá nejvyšší hodnota. Vyšší hrubá míra úmrtnosti než krajský průměr byla zaznamenána v okresech Karviná (12,7 ‰), Bruntál (12,3 ‰) a Ostrava-město (11,7 ‰). Ostatní okresy Moravskoslezského kraje se udržely pod krajskou hodnotou, všechny ale vykazaly úmrtnost vyšší než celorepublikový průměr (10,1 ‰). V celkovém úhrnu zemřelo 5 221 mužů a 4 886 žen. Necelých 72 % zemřelých bylo ve věku 70 let a více. Během svého prvního roku života zemřelo v kraji celkem 20 dětí, což odpovídalo hodnotě kojenecké úmrtnosti na úrovni 3,0 ‰, která tak byla vyšší než republikový průměr 1,9 ‰.

**Tab. 2 Pohyb obyvatelstva v Moravskoslezském kraji a jeho okresech
v 1. až 3. čtvrtletí 2024**

(předběžné údaje)

Kraj, okresy	Sňatky	Rozvody	Živě narození	Zemřelí	Přirozený přírůstek/úbytek	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek/úbytek stěhováním	Celkový přírůstek/úbytek
Absolutní údaje									
Kraj celkem	4 178	1 671	6 581	10 107	-3 526	9 184	11 388	-2 204	-5 730
Bruntál	277	112	438	815	-377	944	1 266	-322	-699
Frydek-Místek	749	349	1 160	1 654	-494	2 634	2 643	-9	-503
Karviná	832	366	1 264	2 276	-1 012	2 508	3 549	-1 041	-2 053
Nový Jičín	568	202	865	1 194	-329	2 143	2 199	-56	-385
Opava	629	236	1 037	1 402	-365	1 972	2 267	-295	-660
Ostrava-město	1 123	406	1 817	2 766	-949	6 126	6 607	-481	-1 430
Relativní údaje (na 1 000 obyvatel středního stavu)									
Kraj celkem	4,7	1,9	7,4	11,4	-4,0	10,3	12,8	-2,5	-6,5
Bruntál	4,2	1,7	6,6	12,3	-5,7	14,2	19,0	-4,8	-10,5
Frydek-Místek	4,7	2,2	7,2	10,3	-3,1	16,4	16,5	-0,1	-3,1
Karviná	4,6	2,0	7,0	12,7	-5,6	14,0	19,8	-5,8	-11,4
Nový Jičín	5,0	1,8	7,6	10,5	-2,9	18,9	19,4	-0,5	-3,4
Opava	4,8	1,8	7,9	10,7	-2,8	15,1	17,3	-2,3	-5,0
Ostrava-město	4,7	1,7	7,7	11,7	-4,0	25,8	27,9	-2,0	-6,0

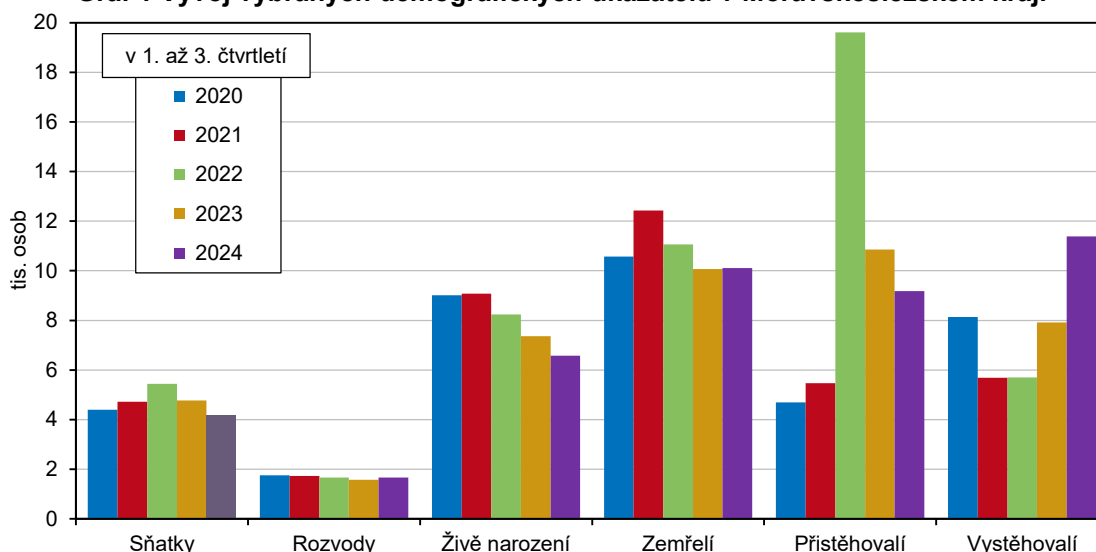
Rozdíl mezi počtem živě narozených a zemřelých činil v absolutním vyjádření -3 526 osob, v relativním -4,0 osoby na 1 000 obyvatel středního stavu. Absolutně byla tato hodnota nejvyšší mezi všemi kraji v Česku, v relativním vyjádření hůře dopadl pouze Karlovarský kraj (-5,2 ‰). Ve všech krajích Česka kromě hlavního města Prahy převažovali zemřelí nad živě narozenými. V žádném z okresů Moravskoslezského kraje nedosáhl přirozený přírůstek kladných hodnot. Nejméně obyvatel ubylo v absolutním vyjádření (-329 osob) v okrese Nový Jičín, při přepočtu na 1 000 obyvatel (-2,8 osoby) v okrese Opava. Naopak nejpostiženějšími okresy byla Karviná, v níž od ledna do září 2024 ubylo přirozenou cestou 1 012 osob (-5,6 ‰), a v relativním vyjádření Bruntál (-5,7 osoby na 1 000 obyvatel).

KOMENTÁŘ

Do Moravskoslezského kraje se během tří čtvrtletí roku 2024 přistěhovalo 9 184 osob, což ve srovnání s rokem 2023 bylo o 1 666 osob méně. Navzdory poklesu zůstal počet přistěhovalých nadále poměrně vysoký. Z ostatních krajů Česka se přistěhovalo 4 026 osob (43,8 % přistěhovalých) a 5 158 osob ze zahraničí (56,2 % přistěhovalých). Poměr mužů a žen mezi přistěhovalými byl vyrovnaný. Jednoznačně nejvíce obyvatel se přistěhovalo do okresu Ostrava-město (6 126 osob), a to i v relativním vyjádření (25,8 osoby na 1 000 obyvatel středního stavu). Dalších 2 643 obyvatel se přistěhovalo do okresu Frýdek-Místek. Nejmenší relativní přírůstek byl zaznamenán v okrese Karviná, do kterého se přistěhovalo 14,0 osoby na 1 000 obyvatel.

V hodnoceném období se z kraje vystěhovalo 11 388 osob (o 3 477 osob více než ve stejném období 2023), což bylo nejvíce v novodobé historii kraje. Do ostatních krajů Česka se vystěhovalo 5 902 osob (51,8 % vystěhovalých) a 5 486 osob se odstěhovalo do zahraničí (48,2 % vystěhovalých). Mezi vystěhovalými převažovaly s 55,0 % ženy. Nejvíce osob se vystěhovalo z okresu Ostrava-město (6 607 osob), při přepočtu na 1 000 obyvatel se jednalo o 27,9 osoby.

Graf 1 Vývoj vybraných demografických ukazatelů v Moravskoslezském kraji

Převaha vystěhovalých nad přistěhovalými v Moravskoslezském kraji za první tři čtvrtletí roku 2024 činila 2 204 osob. Moravskoslezský kraj tak po dvou letech vykázal záporné migrační saldo. Úbytek obyvatel stěhováním byl zaznamenán v šesti krajích Česka, přičemž nejvíce obyvatel migrací ubylo v Moravskoslezském kraji, dále následovaly kraje Karlovarský (pokles o 726 osob), Ústecký (o 638 osob), Liberecký (o 552 osob), Zlínský (o 246 osob) a Jihočeský (o 12 osob). Při přepočtu na 1 000 obyvatel středního stavu činila hodnota ukazatele v Moravskoslezském kraji -2,5 osoby, ještě větší úbytek vykázal Karlovarský kraj (-3,3 osoby). Všechny okresy kraje vykázaly záporné migrační saldo, největší okres Karviná -1 041 osob (-5,8 ‰) a nejmenší okres Frýdek-Místek -9 osob (-0,1 ‰).

KOMENTÁŘ

Záporná hodnota migračního salda (-2 204 osob) spolu s vysokou hodnotou přirozeného úbytku (-3 526 osob) zapříčinila, že celkové snížení počtu obyvatel v absolutním vyjádření byl nejvyšší mezi všemi kraji Česka (-5 730 osob). Při přepočtu na 1 000 obyvatel činila hodnota celkového úbytku v Moravskoslezském kraji -6,5 osoby, horší výsledek vykázal pouze Karlovarský kraj (-8,5 osoby). Počet obyvatel se od počátku roku zvýšil pouze v Praze (o 7 393 osob), Středočeském (o 6 672 osob) a Jihomoravském kraji (o 754 osob), což v relativním vyjádření odpovídá hodnotám (7,1 osoby, 6,1 osoby, resp. 0,8 osoby na 1 000 obyvatel).

Podle předběžných údajů bylo v prvních třech čtvrtletích roku 2024 uzavřeno 4 178 manželství, tedy o 600 méně než v předchozím roce. V necelých 65 % případech to byl pro oba snoubence první sňatek. Za stejné období bylo rozvedeno 1 671 manželství, v 962 případech (57,6 % z úhrnu rozvedených manželství) to byla manželství s nezletilými dětmi. Návrh na rozvod podávali manželé převážně společně (70,3 % z úhrnu rozvedených manželství), popř. se jednalo o návrh ženy (20,6 % z úhrnu rozvedených manželství). Počet rozvodů, které nabyly právní moci od ledna do září roku 2024, byl meziročně vyšší o 98 případů.

Poznámky:

Veškeré údaje se týkají občanů České republiky a cizinců s trvalým pobytem v České republice, občanů třetích zemí s přechodným pobytem na území České republiky na základě dlouhodobého víza (nad 90 dnů) nebo povolení k dlouhodobému pobytu, občanů zemí EU, Norska, Švýcarska, Islandu, Lichtenštejnska a jejich rodinných příslušníků s hlášeným přechodným pobytem na území České republiky a cizinců s mezinárodní ochranou v České republice. Od roku 2022 jsou do obyvatelstva zahrnovány osoby s udělenou dočasnou ochranou v České republice s obvyklým pobytem v ČR. Údaje zohledňují rovněž události (sňatky, narození a úmrtí) českých občanů s trvalým pobytem na území ČR, které nastaly v cizině a byly zaregistrovány zvláštní matrikou v Brně. Veškeré údaje za rok 2024 jsou předběžné.

Kontakt:

Patrik Szabo
Krajská správa ČSÚ v Ostravě
Tel.: 595 131 220
E-mail: patrik.szabo@csu.gov.cz